

บทที่ 3.

หน่วยเสียงในภาษาไทย

หน่วยเสียงหรือเสียงสำคัญ ในภาษาไทยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ
 ก. หน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะ (Segmental Phonemes)
 ข. หน่วยเสียงอื่น ๆ (Suprasegmental Phonemes) ได้แก่
 หน่วยเสียงที่นอกเหนือจากหน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงพยัญชนะ เช่นหน่วยเสียง
 วรรณยุกต์ , การเว้นจังหวะ และการเน้น เป็นต้น

3.1 หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยมี
 ด้วยกันทั้งหมด 21 หน่วยเสียง ดังตารางที่ 1 [6]

ที่เกิดเสียง ลักษณะของ เสียง	ริมฝีปาก	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง
เสียงกัก-ไม่พ่นลม	p*	t*	c	k*	ก*
เสียงกัก-พ่นลม	ph	th	ch	kh	—
เสียงกัก-ก้อง	b	d	—	—	—
เสียงเสียดแทรก	f	s	—	—	h
เสียงนาสิก	m*	n*	—	ŋ*	—
เสียงรัวและเสียงข้างลิ้น	—	r, l	—	—	—
เสียงกึ่งสระ-ก้อง	w*	—	j*	—	—

ตารางที่ 1 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทย

* คือหน่วยเสียงพยัญชนะที่สามารถเกิดได้ในตำแหน่งต้นและท้ายพยางค์

และตัวอักษรในภาษาไทยอาจเปรียบเทียบกับหน่วยเสียงพยัญชนะไว้ดังนี้

/p/	ป
/t/	ต อ
/c/	จ
/k/	ก
/ʔ/	อ
/ph/	พ ฟ ผ
/th/	ท ธ ฒ ทด ฐ
/ch/	ช ฉ ฉ
/kh/	ข ค ฆ
/b/	บ
/d/	ด อ
/f/	ฝ ฟ
/s/	ส ศ ษ ซ
/h/	ห ฮ
/m/	ม หม- (หมี)
/n/	น ณ หน- (หนู)
/ŋ/	ง หง- (เหงา)
/w/	ว หว- (หวี)
/y/	ย ญ หย- หญ- (หย่า หึง)
/r/	ร ทร- (เหรียญ)
/l/	ล ฬ หล- (หลาน)

ใน 21 หน่วยเสียงของพยัญชนะ สามารถที่จะอยู่ในตำแหน่งคันพยวงค์
ไว้ทุกหน่วยเสียงแต่จะมีเสียงพยัญชนะที่ปรากฏในตำแหน่งท้ายพยวงค์ได้เพียง 9
หน่วยเสียงเท่านั้น คือ เสียงระเบิด ไม้ก้อง-ไม้พ่นลม 4 หน่วยเสียง
(p, t, k, ʔ), เสียงนาสิก 3 หน่วยเสียง (m, n, ŋ) และเสียงกึ่งสระ 2
หน่วยเสียง (w, j) [6]

นอกจากนี้เสียงพยัญชนะไทยยังสามารถหาหน้าที่เป็นเสียงทวนหน้า
เสียงที่หนึ่ง หรือเสียงคันคางได้อีก ดังตารางที่ 2 [7]

เสียงคัน เสียงทวน	/p/	/t/	/k/	/ph/	/th/	/kh/
/r/	/pr/	/tr/	/kr/	/phr/	/thr/	/khr/
/l/	/pl/	-	/kl/	/phl/	-	/khl/
/w/	-	-	/kw/	-	-	/khw/

ตารางที่ 2 เสียงพยัญชนะในภาษาไทยที่สามารถควบคู่กันได้

หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทย ๖๕ ตัวนี้มีลักษณะสำคัญพอสรุปได้ว่า

1. เป็นเสียงที่ลมแล่นออกมาได้ไม่สะดวก เพราะถูกอวัยวะต่าง ๆ ปิดกั้น
2. มีทั้ง เสียงก้องและไม่ก้อง
3. ออกเสียงได้เพียงสั้น ๆ และไม่ชัดเจน ต้องอาศัยเสียงสระช่วยออกเสียง จึงจะออกเสียงได้ยาวนานและชัดเจน
4. เสียงผันแปรได้ง่าย ขึ้นอยู่กับอวัยวะกล่อมเกลาเสียงเป็นปัจจัยสำคัญ
5. มีที่เกิดเสียงแตกต่างกันออกไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

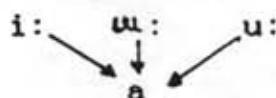
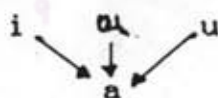
3.2 หน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระ ในภาษาไทย เป็นสระเดี่ยวอยู่ 18 หน่วยเสียงโดยเป็นเสียงสั้น 9 หน่วยเสียง และเสียงยาวอีก 9 หน่วยเสียงดังตารางที่ 3 [6]

ตำแหน่งที่เกิด ลักษณะของเสียง	หน้า	กลาง	หลัง
สูง	i, i:	ɯ, ɯ:	u, u:
กลาง	e, e:	ɤ, ɤ:	o, o:
ต่ำ	ɛ, ɛ:	a, a:	ɔ, ɔ:

ตารางที่ 3 หน่วยเสียงสระในภาษาไทย

นอกจากนี้ยังมีหน่วยเสียงสระผสมที่เกิดจากการใช้สั้นออกเสียงสระหนึ่งแล้ว ลื่นยังง่ามกลับเข้าที่เดิม แต่สั้นก็ออกเสียงสระอีกเสียงหนึ่ง สำหรับหน่วยเสียงสระผสมในภาษาไทยมีด้วยกัน 6 หน่วยเสียง ดังรูปที่ 6 [6]

รูปที่ 6 หน่วยเสียงสระผสมในภาษาไทย

และตัวสระในภาษาไทย อาจเปรียบเทียบกับหน่วยเสียงสระในภาษาอังกฤษ

/i/	อี
/i:/	อี
/e/	เอะ
/e:/	เอ
/ɛ/	แอะ
/ɛ:/	แอ
/ɨ/	ฮึ
/ɨ:/	ฮึ
/ə/	เออะ
/ə:/	เออ
/a/	อะ
/a:/	อา
/u/	อุ
/u:/	อู
/o/	โอะ
/o:/	โอ
/ɔ/	เอาะ
/ɔ:/	ออ
/ia/, /i:a /	เอียะ เอีย
/ɨa/, /ɨ:a /	เอือะ เอือ
/ua/, /u:a /	ฮัวะ ฮัว

หน่วยเสียงสระในภาษาไทย โดยทั่วไปมีลักษณะสำคัญพอสรุปว่า

1. เป็นเสียงที่ลมแล่นออกมาแค่ครั้งเดียว เพราะไม่ถูกอวัยวะต่าง ๆ ในปากปิดกั้น
2. เป็นเสียงก้องทุกเสียง

3. สามารถออกเสียงได้ยาวนานและชัดเจน
4. มีทั้ง เสียงสั้นและ เสียงยาว
5. ลักษณะของ เสียงขึ้นอยู่กับ ล้น ริมฝีปาก ปริมาตรของลมที่พุ่งออกมา และระยะ เวลาที่ใช้ออกเสียง

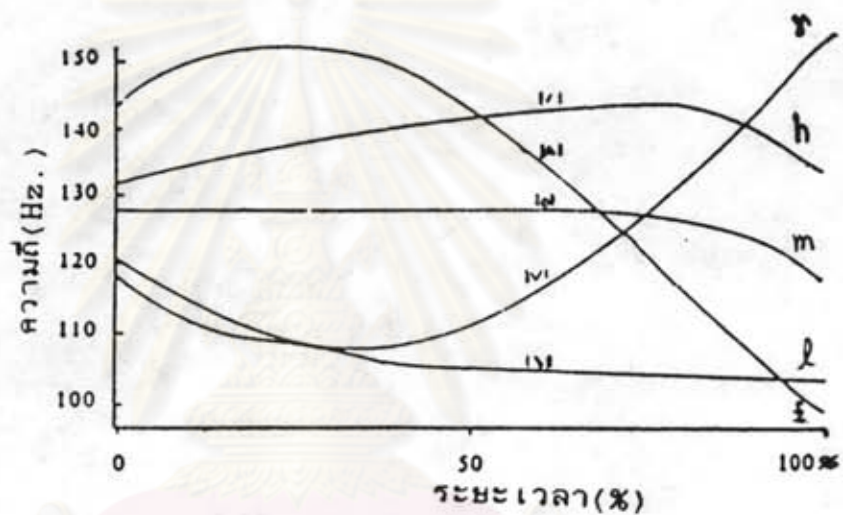
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เสียงสระ		เสียงพยัญชนะ	
หน่วยเสียง	เบอร์เซ็นต์	หน่วยเสียง	เบอร์เซ็นต์
a	10.138	n	6.712
a:	5.986	k	5.687
ɔ:	2.876	m	5.177
o	1.879	j	4.866
i	1.657	t	4.717
ɔ	1.579	ŋ	4.262
i:	1.568	r	3.514
u	1.535	l	3.209
u:	1.241	p	3.087
o:	1.164	ʔ	2.898
ua	1.119	w	2.887
ia	1.064	s	2.732
ɔ:	0.792	k ^h	2.699
e:	0.776	t ^h	2.244
ʉ a	0.770	p	1.962
ʉ:	0.598	c	1.507
e	0.593	ch	1.491
ʉ	0.388	d	1.330
ɔ	0.293	b	1.180
ɔ	0.188	h	1.003
ɔ	0.171	f	0.443

ตารางที่ 4 แสดงอัตราการเกิดของหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทย[8]

3.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ (Tone)

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย มีทั้งหมดด้วยกัน 5 หน่วยเสียง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ วรรณยุกต์ที่มีเสียงคงระดับ (Static tone) คือ เสียงวรรณยุกต์สามัญ/๐/, เอก/ \ / และตรี/// และวรรณยุกต์ที่มีเสียงไม่คงระดับ (Dynamic Tone) คือ วรรณยุกต์โท/∧/, จัตวา/∨/ [9] หน่วยเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าว มีช่วงความถี่ดังรูปที่ 7

รูปที่ 7 ช่วงความถี่ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย[26]

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

